

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Геолого-географічний факультет
Кафедра морської геології, гідрогеології, інженерної геології та
палеонтології

Силабус курсу
Загальна екологія

Обсяг	3, 5 кредитів ЄКТС / 105 годин
Семестр, рік навчання	семестр 1, рік навчання - I
Дні, час, місце	згідно з розкладом
Викладач (і)	Педан Галина Сергіївна; кандидат геологічних наук, доцент кафедри морської геології, гідрогеології, інженерної геології та палеонтології
Контактний телефон	+38 (0482) 68-79- 42
E-mail:	pedangalina3@gmail.com
Робоче місце	геолого-географічний факультет, кафедра морської геології, гідрогеології, інженерної геології та палеонтології (ауд. 92)
Консультації	очні консультації: згідно з графіком, затвердженим на засіданні кафедри онлайн-консультації: телефон, соціальні мережі

КОМУНІКАЦІЯ

Спілкування в аудиторії за розкладом. Інші види комунікації:
консультація за розкладом
e-mail: pedangalina3@gmail.com
телефон: +38 (0482) 68-79- 42
аудиторія: за розкладом

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є макросистеми: популяції, біоценози, екосистеми, їх динаміка в часі і просторі.

Пререквізити. Лекційний курс та практичні заняття з курсу "Загальна екологія" викладаються студентам на базі знань, які були одержані ними в середній школі при засвоєнні предметів «Географія», «Біологія та екологія».

Постреквізити курсу.

Дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення даної дисципліни: «Основи екології геосфер», «Основи охорони праці та БЖД», «Цивільний захист та охорона праці в галузі», «Еколого-геологічний моніторинг, експертиза та аудит».

Метою викладання дисципліни є ознайомлення студентів з основними поняттями, проблемами і напрямками сучасної екології. Показати, що екологія нині є теоретичною основою раціональних взаємовідносин людини і природи.

До **завдань** курсу належить:

- ознайомити студентів з основними екологічними законами, що керують еволюцією біосфери Землі, показати нерозривний зв'язок біосфери планети з іншими геосферами — атмосферою, гідросферою, климатосферою, тектоносферою;

- звернути увагу на еволюцію і міграцію біологічних співтовариств і зв'язок цього процесу з різкими і віковими змінами клімату впродовж геологічної історії;

- показати необхідність знання екологічних законів для правильної інтерпретації геологічної інформації пізнього кайнозою.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: основні екологічні поняття і терміни, загальні екологічні закони і принципи, типи класифікацій екологічних чинників, основні положення аутекології, популяційної екології і синекології, основні закономірності функціонування природних екосистем.

вміти: використати в практиці геологічних досліджень головні принципи системної методології екології.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (26 год.) та практичних занять (26 год.), організації самостійної роботи студентів (53 год.).

Основна підготовка студентів здійснюється на лекційних та практичних заняттях, але у значній мірі покладається на самостійне вивчення предмета студентами денної форми навчання під час семестру. Під час викладання дисципліни використовуються методи навчання: словесні (лекція, пояснення); наочні (демонстрація Power Point); практичні (практичні роботи); робота з підручником (під керівництвом викладача, самостійна робота студентів).

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Аутекологія

Тема 1.1. Екологія як наука.

Тема 1.2. Екологічні чинники і закон толерантності.

Тема 1.3. Концепція чинників, що лімітують.

Тема 1.4. Класифікації екологічних чинників.

Тема 1.5. Класифікація А.С. Мончадського.

Тема 1.6. Екологічне значення клімату.

Змістовий модуль 2. Популяційна екологія і синекологія

Тема 2.1. Біотичні чинники.

Тема 2.2. Гетеротипові взаємодії.

Тема 2.3. Динаміка чисельності популяцій.

Тема 2.4. Концепція екологічної системи.

Тема 2.5. Трофічні рівні; ланцюги і мережі живлення.

Тема 2.6. Біогеохімічні цикли та еволюція екосистем.

Тема 2.7. Сучасні екологічні проблеми.

Перелік рекомендованої літератури

1. Бобильов Ю.В., Бригадиренко В.В., Булахов В.Л. та ін. Екологія : підручник для вузів. Харків : Фоліо, 2014. 672 с.
2. Грицик В., Канарський Ю., Бедрій Я. Екологія довкілля. Охорона природи : навч. посіб. для студентів ВНЗ. К. : Кондор, 2018. 290 с.
3. Кучерявий В.П. Загальна екологія : підруч. для студ. вищих навч. закл. Львів : Світ, 2010. 520 с.
4. Лико Д. В., Лико С. М., Портухай О. І. Екологія : навчальний посібник. Херсон: Олді-плюс, 2016. 304 с.
5. Мягченко О.П. Основи екології: підруч. для студ. вищ. навч. закл. К. : Центр навч. л-ри, 2010. 310 с.
6. Некос В.Ю., Некос А.Н., Сафранов Т.А. Загальна екологія та неоекологія : підручник. Харків : ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2010. 596 с.
7. Олійник Я. Б., Шищенко П. Г., Гавриленко О. П. Основи екології : підручник. К. : Знання, 2012. 558 с.
8. Соломенко Л.І., Боголюбов В.М., Волох А.М. Загальна екологія : підручник. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 352 с.
9. Юрченко Л. Екологія : підручник. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 304 с.
10. Франчук Г.М., Маджд С.М., Радомська М.М. та ін. Загальна екологія : навч. посіб. Київ : НАУ, 2015. 232 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Методи поточного контролю: усне опитування, контрольна письмова робота, оцінювання виконання індивідуальних завдань, захист результатів практичних робіт, тестування (бланкове або комп'ютерне), оцінювання виконання практичних навичок та ін.

Форми і методи підсумкового контролю: залік

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний та періодичний контроль													Індивідуальне самостійне завдання	Сума балів
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	20	100
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4		
Контрольна робота за змістовим модулем 1 – 12						Контрольна робота за змістовим модулем 2 – 16								

Самостійна робота студентів

Робота студентів складається з самостійного вивчення з певного переліку тем або тем, що потребують поглибленого вивчення. Самостійна робота (СР) контролюється у вигляді тестів, контрольних робіт, колоквиумів і звітів. Питання з тем, що відведені на самостійне вивчення включені до контрольних заходів. Увесь обсяг СР містить завдання, які вимагають від студента систематичної самостійної роботи.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

Підсумковий письмовий контроль здійснюється в аудиторії, у разі відсутності або низького результату перескладається одноразово протягом двох тижнів в день планової консультації. У разі недотримання політики щодо дедлайнів та перескладання контрольні заходи вважаються не зданими.

Політика щодо академічної доброчесності: курс передбачає написання реферату, який буде перевірений на дотримання академічної доброчесності, що регламентується «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців ОНУ імені І.І.Мечникова»

https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-2021.pdf

Політика щодо відвідування та запізень: відвідування лекцій – вільне, практичних занять – обов'язкове, запізнення не бажані. Бали за відвідування занять не нараховуються.

Мобільні пристрої: допускається використання смартфона, планшету або іншого пристрою з дозволу викладача.

Поведінка в аудиторії: студент повинен дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу.